

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over de aanbidding van het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit gebruik meststoffen, toegezonden op 13 juni 2014 (Kamerstuk 33 037, nr. 126).

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Hamer

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken
Peen

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen van de leden van de VVD	2
	Vragen van de leden van de CDA-fractie	3
	Vragen van de leden van de D66-fractie	4
	Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie	5
	Vragen van de leden van de SGP-fractie	5
	Vragen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie	6
II.	Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	8
III.	Volledige agenda	8

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit gebruik meststoffen. Deze leden hebben ten aanzien van de volgende onderwerpen vragen en opmerkingen.

In voorliggend ontwerpbesluit worden een aantal emissiebeperkende maatregelen voorgesteld. Doel van deze emissiebeperkende maatregelen is om ontwikkelingsruimte voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) te creëren. Nu de PAS wederom vertraging heeft opgelopen en het niet duidelijk is hoe deze eruit komt te zien is de vraag waarom deze Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) op dit moment wordt voorgehangen. De leden van de VVD-fractie vragen waarom de Staatssecretaris op dit moment dit besluit wil nemen. Waarom wacht de Staatssecretaris niet de PAS af?

In 2014 is met de sector afgesproken dat de Staatssecretaris zorgt draagt dat een ontwerp van wijziging van het Besluit meststoffen in procedure wordt gebracht. In dit besluit zou een alternatieve techniek voor sleepvoetmethode worden toegestaan mits uit onderzoek blijkt dat deze techniek eenzelfde of hogere emissiereductie als het injecteren van mest in de bodem realiseert, geen negatieve gevolgen voor andere milieuaspecten veroorzaakt en handhaafbaar en controleerbaar is. De leden van de VVD-fractie lezen deze alternatieve techniek niet terug in voorliggend besluit. Kan de Staatssecretaris aangeven waarom deze alternatieve techniek niet is opgenomen. Welke onderzoeken en argumenten liggen hieraan ten grondslag?

In het ontwerpbesluit zit naast een sleepvoetverbod voor grasland veen en klei in het kader van de PAS ook een aanscherping van de regels voor het uitrijden van mest op bouwland. Kan de Staatssecretaris aangeven waar deze aanscherping vandaan komt. Wat is de motivatie om deze verscherping op te nemen? Wat is het doel van deze verscherping?

De focus ligt sterk op het emissiearm aanwenden van mest. De leden van de VVD-fractie vragen of een bredere blik mogelijk is. In hoeverre heeft de Staatssecretaris ook onderzoek gedaan naar andere methoden om de ammoniakuitstoot te verminderen?

Het voorstel laat een structurele toename van 60.000 euro aan administratieve lasten zien. Daarnaast zijn er bedrijfsspecifiek nog lasten te verwachten. Hoe past dit in het voornemen van het kabinet om de gelddruk en de administratieve lasten te verlagen? De leden van de

VVD-fractie vragen zich af op welke manier deze toename wordt gecompenseerd door op een ander dossier de administratieve lasten te verlagen.

Daarnaast hebben de leden van de VVD-fractie een vraag ten aanzien van de Regeling Ontheffing Productierechten Meststoffenwet (POR-regeling). Kan de Staatssecretaris aangeven wat de stand van zaken is bij de uitwerking van de POR-regeling. Kan de Staatssecretaris aangeven welk tijdpad zij voor ogen heeft en welke voorwaarden gaan gelden voor potentiële deelnemers?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris kan aangeven wat de stand van zaken is inzake de equivalente maatregelen? Kan zij aangeven welk tijdpad zij voor ogen heeft, wat de randvoorwaarden zijn en of dit voor alle ondernemers in de plantaardige sectoren geldt.

De leden van de VVD-fractie hebben nog wat zorgen over de mogelijkheden van herstelbemesting na overvloedige regenval. Kan de Staatssecretaris aangeven wanneer de regeling voor herstelbemesting bij overvloedige regenval in werking zal treden? Gaat deze ook gelden voor ondernemers die de afgelopen periode met overvloedige regenval te maken hebben gehad? Zo nee, wat moeten of kunnen deze ondernemers dan wel doen?

In navolging daarop vragen de leden van de VVD-fractie wat de mogelijkheden in het geval van calamiteiten bij een plaag. Kan de Staatssecretaris aangeven of er een permanente voorziening is voor calamiteiten bij plagen? Bijvoorbeeld een ontheffing van een scheurverbod bij engeringen?

Tenslotte hebben de leden van de VVD-fractie een vraag over de derogatie van mineralenconcentraat. Kan de Staatssecretaris aangeven wat de stand van zaken is voor derogatie van mineralenconcentraat?

Vragen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben ten aanzien van het ontwerpbesluit houdende wijziging van het besluit gebruik meststoffen nog vragen.

De leden van de CDA-fractie vragen ten algemene hoeveel ammoniakreductie de wijzigingen aan het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn opleveren. De leden van de CDA-fractie vragen op welke wijze de Staatssecretaris het ontwikkelen van alternatieve uitrijdmethoden voor de sleepvoet ondersteunt. Is dit alleen moreel of ook financieel? Wordt hiervoor samen met het bedrijfsleven een ontwikkelprogramma voor opgezet, zo vragen deze leden.

De leden van de CDA-fractie hebben ook nog andere vragen ten aanzien van het vijfde actieprogramma en de derogatie. Onlangs is via de internetconsultatie de conceptregeling voor herstelbemesting bij overvloedige regenval gepubliceerd. De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris wanneer deze regeling in gaat? Gaat deze regeling in met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2014? Deze leden vragen de Staatssecretaris wat ondernemers die de afgelopen maanden met overvloedige regenval te maken hebben gehad, nu in de praktijk moeten doen? Voorziet deze regeling in een permanente voorziening voor calamiteiten bij plagen? De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris of er voor nieuwe groenbemesters ook stikstofgebruiksnormen worden opgenomen in de regeling, gezien deze er nu nog niet in staan. Ten aanzien van het vijfde actieprogramma krijgen deze leden graag een stand van zaken omtrent de derogatie voor mineralenconcentraat.

De leden van de CDA-fractie zijn tevreden met het behouden en uitwerken van de vrijstelling dierrechten bij de POR-regeling, waarvoor deze leden zich hebben ingezet. De leden van de CDA-fractie hebben nog een aantal vragen over de uitwerking van de POR-regeling. Deze leden vragen de Staatssecretaris hieromtrent de stand van zaken. Wat is het tijdspad voor de uitwerking van de POR-regeling? Wanneer wordt de regeling naar verwachting gepubliceerd? Voor welke tijdperiode zal de regeling worden opengesteld? Welke voorwaarden zullen gesteld gaan worden aan potentiële deelnemers?

Dan hebben de leden van de CDA-fractie nog vragen over equivalentie (alternatieven voor generieke, te lage gebruiksnormen). Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij kan aangeven welke randvoorwaarden zij aan equivalentie stelt. Wat is de streefdatum waarop dit systeem in werking treedt? Zou deze regeling beschikbaar kunnen zijn per 1 januari 2015? Zal deze regeling beschikbaar zijn voor alle ondernemers in plantaardige sectoren?

De leden van de CDA-fractie hebben nog enkele andere gerelateerde vragen. Deze leden vragen in hoeverre de knelpunten rondom de verplichte mestverwerking die onder anderen Stichting Mestverwerking Gelderland en Ecoson bij u hebben aangekaart, reeds opgelost zijn? Deze leden vragen daarnaast of de Staatssecretaris zou kunnen communiceren over de problemen rond de driepartijen overeenkomst met de Tweede Kamer en de sector? Hoe kunnen situaties met ketens met meer dan drie partijen worden opgelost?

Tot slot, tijdens het algemeen overleg van 26 maart 2014 zijn diverse toezeggingen gedaan door de Staatssecretaris. In hoeverre is de Staatssecretaris aan de slag gegaan de volgende toezeggingen:

- Wanneer kan de Tweede Kamer het aangekondigde wetsvoorstel ten aanzien van «groei in de melkveehouderij» verwachten waarbij een externe doorrekening met betrekking tot de grondprijzen meegestuurd wordt?
- Wat is de stand van zaken omtrent de inventarisatie over graszaad waarbij de Staatssecretaris in contact zou treden met de sector?
- Wat is de stand van zaken met betrekking tot het stromest-amendement? Zal deze regeling in werking treden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2014?
- Hoe ver is de Staatssecretaris met de uitwerking van de motie omtrent een N gebruiksnorm voor luzerne?

Vragen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennis genomen van het ontwerp besluit houdende wijziging van het Besluit gebruik meststoffen. Over een enkel punt hebben zij nog opmerkingen.

De leden van de D66-fractie spreken hun verbazing uit over het feit dat de Staatssecretaris volledig voorbij gaat aan de adviezen van de Technische commissie bodem (TCB) met betrekking tot runderdrijfmest. De TCB wijst op het onverminderde belang van maatregelen die de emissie van ammoniak bij het aanwenden van dierlijke mest beperken en op het nadelige effect van ammoniak op natuur. De leden van de D66-fractie vragen aan de Staatssecretaris waarom er aan het advies van de TCB voorbij is gegaan, temeer omdat de TCB aangeeft dat de vrijstelling gebrekkig gemotiveerd is en dat er alternatieven beschikbaar zijn. De genoemde leden ontvangen graag een betere onderbouwing waarom er voor deze vrijstelling gekozen is in plaats van voor bevredigende alternatieven.

Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit houdende de wijziging van het Besluit gebruik meststoffen (Bgm). Zij hebben enkele vragen.

De leden van den ChristenUnie-fractie vragen de Staatssecretaris wat de stand van zaken is bij de uitwerking van de POR-regeling (vrijstelling dierrechten bij mestverwerking) voor de varkens- en pluimveehouderij. Zij vernemen graag wanneer de regeling wordt gepubliceerd en opengesteld en welke voorwaarden worden gesteld aan de deelnemers.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de wijziging van het Bgm strekt tot de implementatie van een aantal maatregelen uit het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn. Zij vragen hierbij hoe het staat met het systeem van equivalentie, waarbij alternatieven mogelijk zijn voor generieke, mogelijke te lage gebruiksnormen. Wanneer kan dit systeem ingaan en welke ondernemers kunnen hiervoor kwalificeren?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de concept-regeling voor herstelbemesting bij overvloedige regenval. Zij vragen de Staatssecretaris wanneer deze regeling ingaat en of dit dan gebeurt met terugwerkende kracht. Daarnaast vragen zij de Staatssecretaris in hoeverre deze regeling soelaas biedt voor ondernemers die de afgelopen maanden met overvloedige regenval te maken hebben gehad. Kunnen zij ook profiteren van deze regeling?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen tot slot of de Staatssecretaris een update kan geven van de onderhandelingen in Brussel over de derogatie van mineralenconcentraat.

Vragen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben kennis genomen van het voorliggende ontwerpbesluit. Zij hebben nog enkele vragen.

Het voorliggende ontwerpbesluit vloeit mede voort uit afspraken die met de agrarische sector zijn gemaakt. De leden van de SGP-fractie vragen hierbij aandacht voor de zogenaamde ammoniakdeal van maart jongstleden. Daarbij is onder meer afgesproken dat de Staatssecretaris er zorg voor zal dragen «dat een ontwerp van een wijziging van het Besluit gebruik meststoffen in procedure wordt gebracht waardoor mestaanwending volgens een alternatieve techniek voor de sleepvoetmethode wordt toegestaan, mits uit onderzoek blijkt dat deze techniek eenzelfde of een hogere emissiereductie als het injecteren van mest in de bodem realiseert, geen negatieve gevolgen voor andere milieuaspecten veroorzaakt en handhaafbaar en controleerbaar is;» Waarom is deze uitzonderingsbepaling niet opgenomen in het voorliggende ontwerpbesluit?

In het ontwerpbesluit zit naast het sleepvoetverbod voor grasland op veen en kleigrond in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof ook een aanscherping van de regels voor het uitrijden van mest op bouwland. Deze aanscherping stond niet in de ammoniakdeal met de sector. De leden van de SGP-fractie vragen waar deze aanscherping vandaan komt, in hoeverre boeren er rekening mee konden houden en wat deze aanscherping in de praktijk concreet betekent.

Er is discussie over het verband tussen de berekende emissiereductie door emissiebeperkende maatregelen bij het uitrijden van mest en het verloop van de gemeten ammoniakconcentratie. Het verloop van de

gemeten ammoniakconcentratie loopt uit de pas met de berekende emissiereductie. De Staatssecretaris heeft de Commissie Deskundigen Meststoffenwet, RIVM en andere betrokken wetenschappers gevraagd om hier via een quick scan naar te kijken. Wanneer wordt de uitkomst van deze quick scan verwacht? Wacht de Staatssecretaris met definitieve vaststelling van het voorliggende besluit tot ommekomst van deze quick scan?

De leden van de SGP-fractie vragen in dit verband aandacht voor de negatieve consequenties van meer mestinjectie of het anderszins in de grond brengen van mest. Hoe minder zuurstof bij de mest kan komen, hoe meer activiteit van anaerobe bacteriën. Deze bacteriën zetten organisch gebonden stikstof om in ammoniak. Is het mogelijk dat deze anaerobe bacteriën ervoor zorgen dat de emissiereductie die op korte termijn bereikt wordt door het injecteren in plaats van meer bovengronds uitrijden van mest op langere termijn (deels) teniet gedaan wordt? Laat de Staatssecretaris dit meenemen in de genoemde quick scan? Wil zij hier in het beleid rekening mee houden?

De sector werkt aan alternatieven voor het sleepvoetverbod op grasland. De leden van de SGP-fractie vinden het van belang dat de sector alle ruimte krijgt voor het uitvoeren van proefprojecten in dezen. De leden van deze fractie krijgen het signaal dat deze proefprojecten soms stuiten op negatieve advisering door de Technische Commissie Bodem. Is het de inzet van de Staatssecretaris om de uitvoering van deze proefprojecten, gelet op de kleinschaligheid ervan, zo min mogelijk te belemmeren?

In het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn is ook opgenomen dat er een regeling komt voor herstelbemesting na extreme neerslag. Inmiddels is een concept-regeling gepubliceerd. Deze zal naar verwachting echter pas half juli van kracht worden. De leden van de SGP-fractie vragen de Staatssecretaris om deze regeling per direct van kracht te laten worden dan wel met terugwerkende kracht in te voeren. In de maand mei is in bepaalde gebieden extreem veel neerslag gevallen. Verschillende gewassen, waaronder (opnieuw gepote) aardappel, hebben per direct extra stikstof nodig. Deze gewassen kunnen wachten tot half juli.

Vragen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben met afkeuring kennis genomen van het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit gebruik meststoffen en willen graag nog enkele vragen beantwoord zien.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren zien dat de meeste maatregelen zien op uitvoering van het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn. Zij hebben er al eerder op gewezen dat naar hun mening deze aanpak, die zich alleen richt op end-of-pipe maatregelen in plaats van een echt effectieve aanpak aan de bron, zonde is van tijd en geld. Alleen het verminderen van de mestproductie in Nederland door een forse krimp van de veestapel kan naar mening van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie de grote problemen die het enorme Nederlandse mestoverschot met zich meebrengt oplossen.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben met grote zorg kennis genomen van de voorgenomen vrijstelling voor het gebruik van runderdrijfmest ter bestrijding van winderosie. Het is de leden duidelijk dat de Staatssecretaris het economisch belang van enkelen hier voorrang geeft boven het publieke belang van een gezond milieu. Niet duidelijk is waarom zij hiervoor kiest. Zij geeft zelf aan dat er prima alternatieven beschikbaar zijn, en dat de Technische Commissie Bodem

deze maatregel ten sterkste afraadt. In tegenstelling bij wat zij onder punt 4. *Milieueffecten* aangeeft, heeft zij de te verwachte negatieve gevolgen van deze maatregel voor het milieu niet beschreven. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie zien graag een uitgebreide beschrijving van deze milieueffecten tegemoet. Zij vragen de Staatssecretaris daarbij ook in te gaan op de maatschappelijke kosten van deze milieueffecten. Zowel op de korte termijn, bijvoorbeeld extra beheermaatregelen in het kader van de PAS, als op de langere termijn, door een verslechtering van het oppervlakte- en grondwater en het niet of pas later en tegen meer kosten halen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water en de Nitraatrichtlijn. De Staatssecretaris schrijft dat de besparing voor ondernemers door deze maatregel ongeveer 50 euro per hectare is, de TCB schrijft dat de alternatieven goede resultaten geven en niet veel duurder zijn. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie zien dan ook geen enkele overtuigende reden om de negatieve milieueffecten van deze maatregel maar te accepteren. Graag ontvangen deze leden een nadere onderbouwing van deze keuze. Ook de TCB constateert dat een onderbouwing van deze keuze ontbreekt. Waar heeft het kabinet eigenlijk adviesorganen zoals de TCB voor als hun adviezen in de wind worden geslagen?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie kunnen het gezien de nog steeds grote overbemesting in grote delen van ons land goed voorstellen dat de Staatssecretaris de norm voor fosfaat verlaagt. Zij willen de Staatssecretaris echter graag een vraag stellen over de handhaving ervan. Kan de Staatssecretaris toelichten op welke wijze deze norm, en de norm voor stikstof, gehandhaafd worden? De leden van de Partij voor de Dieren-fractie willen de Staatssecretaris hierover graag een casus voorleggen. Een bezorgde inwoner van Zeeland meldde aan deze leden de volgende situatie: Een weiland tegenover deze meneer, dat grenst aan een natuurgebied, wordt volgens hem 6 tot 8 keer per jaar bemest. Deze meneer had sterk de indruk dat de normen overschreden werden op dit perceel, en nam daarover contact op met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Hij ontving het volgende antwoord: «Op basis van het uitrijden van dierlijke meststoffen op één perceel van het bedrijf kan niet nagegaan worden of het bedrijf aan de mestregelgeving, het stelsel van gebruiksnormen voldoet. Om te beoordelen of een bedrijf aan de mestwetgeving (stelsel van gebruiksnormen) voldoet moet een rekensom gemaakt worden. De basis voor die berekening staat in de meststoffenwet zelf. In het kort komt het hierop neer dat op basis van de beginvoorraad, productie, aanvoer, afvoer en eindvoorraad van dierlijke meststoffen op een bedrijf wordt berekend of het bedrijf binnen de wettelijke gebruiksnormen blijft. Bij een controle of een bedrijf voldoet aan de gebruiksnormen moeten de hiervoor genoemde posten worden gecontroleerd waarna berekend wordt hoeveel mest er op het bedrijf is gebruikt en daar moet het bedrijf dan voldoende landbouwgrond voor hebben. De berekening of een veehouder aan de mestwetgeving heeft voldaan wordt dus niet gedaan op basis van het aantal keren dat er mest uitgereden is op een perceel. Dat zou ook lastig zijn omdat niet bekend is hoeveel m³ er daadwerkelijk wordt uitgereden gedurende een heel jaar en wat het gehalte aan stikstof en fosfaat is van die mest van het eigen bedrijf wat wordt uitgereden».

Kan de Staatssecretaris hierop reageren? Vindt zij dat de NVWA in dit geval adequaat heeft opgetreden? Enkele maanden geleden heeft een woordvoerder van de ZLTO zelf aangegeven dat waarschijnlijk 40% van de mest in het zuiden van Nederland illegaal verhandeld wordt¹, kan de Staatssecretaris zich dat herinneren? Dit gegeven, dat de Staatssecretaris niet kon bevestigen noch ontkennen, is volgens de leden van de Partij

¹ <http://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2014/1/Zwarte-mest-remt-mestverwerking-1439310W/>

voor de Dieren-fractie een teken aan de wand dat erop kan duiden dat de fosfaat- en stikstofnormen op grote schaal overschreden worden, om makkelijk af te kunnen komen van illegale mest. Graag ontvangen deze leden een reactie. Deelt de Staatssecretaris de mening dat het controleren van de bemestingsnormen een onmisbaar onderdeel is van een effectieve aanpak van de overbemesting en de illegale handel in mest? Zeker wanneer de NVWA een melding binnenkrijgt over het vermoeden dat door een bedrijf de bemestingsnormen (fors) worden overtreden? Zo ja, op welke wijze wil zij dit gaan vorm geven? Zo nee, waarom niet, en op welke wijze wil zij dan overbemesting en fraude met mest effectief gaan bestrijden?

II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris

III. Volledige agenda

Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit gebruik meststoffen

Brief regering d.d. 13-06-2014 – Staatssecretaris van Economische Zaken, S.A.M. Dijkema – Kamerstuk 33 037, nr. 126